

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

18. An pro danda absolute sufficiat, quod pœnitens se accuset de peccato veniali in genere? Ex p. 11. tr. 5. & Misc. 5. res. 53.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

non scit explicare, censetur impotens ad explicandum; qui autem est impotens, potest absolvi, si solum se accuset, quod peccaverit, ut constat in moribundis.

3. Non desinam etiam hic apponere ea, quae novissime adducit Remigius in *Pract. Confess. tr. 5. c. 5. §. 9. num. 5.* Acontece (ait ille) legar à confessare algun penitente, que nunca, ò muchas vezes no se ha confessado bien y enteramente, por no aver dicho el numero los pecados con buena fe, ò por que se confesò con Confessores ignorantes, ò por mejor dezir tan inadvertidos, que no le avisaron nunca deste yerro tan notable y cocinodo. Querer pues, que semejante penitente veyà à suplir este defecto, es nunca acabar, y affligible demaiaadamente y hazer el Sacramento algo odioso; y assi enseñan los Doctores, que estando el penitente con buena fe, y persevera en ella, no tiene el Confessor necesidad de preguntarle, ni hablarle nada de esso, sino procure instituirle para en adelante, como dize doctamente Marcenzio; Nam etiam si quandoque confessiones fecerit materialiter non integras, propter bonam tamen fidem censetur formaliter integra. Però si el penitente en la confession dixere, ò preguntare algo de si está bien confessado, ò no, en tal caso aunque no se ha de mandar que repita las confessiones hasta allí, ha de hazer que supra el defecto que cometo en ellas, diziendo el numero verisimil de los pecados que dexò de dezir en à aquellas confessiones, y baltará dezir ayiendo hecho una mediana diligencia de examen. Ita ille.

4. Vide etiam Leander *de Sacramento tom. 1. tr. 9. disp. 5. quast. 71. & 72.* ubi querit, an Rusticus qui grosso modo sine certo numero peccatorum mortalium indocto Parocho bona fide confessus est, teneatur postea detecto errore confessiones factas reiterare; Et an saltem in dicto casu teneatur Rusticus denuò confiteri, & declarare numerum peccatorum, quem in aliis confessionibus determinare non fuit confessus, sed confusè tantum? Et me citato negativè respondet.

5. Idem etiam docet Cardinalis Lugo *de penitent. disp. 16. à n. 577.* qui etiam *num. 586. & 587.* & ex illo Leander *q. 83.* observant, quod in articulo mortis si aliquis diceret in specie, commisi multa perjuria v.g. non explicando numerum propter temporis angustias. Et in hoc casu dubitari potest, an postea data occasione, & opportunitate debeat explicare numerum, quae prius sub illa generalitate dixit. Et distinguendum existimo; nam vel Confessarius ex circumstantiis personae, & temporis intellexit per illa verba verisimiliter numerum illum, & multitudinem, quam penitens concipiebat, & significare volebat, & jam tunc erit idem dicendum; quod de confessione rustici, in quo Parochus per illa verba attentis circumstantiis intelligit sufficienter multitudinem, quam penitens concipit, atque ideo propter eandem rationem neque in illo obligandus erit penitens postea ad illum numerum magis distinctè declarandum; quia jam juxta capacitatem praesentem declaratus fuit sufficienter ad hoc, ut absolutio directè ad totum illum numerum terminaretur: si autem ex illis verbis Confessarius non potuit concipere prudenter aliquam multitudinem, & numerum verisimilem juxta penitentis intentionem, tunc fatendum est absolutionem non terminari directè ad totam illam multitudinem, sed solum secundum eam partem, quam Confessarius ex illis verbis potuit prudenter colligere, & ad minus terminatur ad aliquam quoad reliqua verò manet obligatio confitendi illa distinctè, & procurandi directam absolutionem ab illis: quod in nostro casu (id est praec-

dentis quaestioni) non procedit, cum absolutio supponatur directè terminata ad omnia peccata contenta in illa multitudine quam rusticus crasso modo confitetur.

6. Sed quia satis est consolatoria illa opinio, quod datur confessio infirmis, sed valida contra Vasquez, Suarez, & alios, vide illos, quos adducit & sequitur me citato Leander *ubi supra q. 75.* Unde minime dubitandum est hanc sententiam securam esse in praxi, & ex magnis angustiis liberare Confessarios, & penitentes.

7. Et nota hic etiam confessiones bona fide factas post confessionem invalidam, non esse necessario repetendas. Ita Lugo *ubi supra n. 599.* & me citato Leander *q. 89.* qui etiam optime *quast. 91.* contra Vasquez, Valentiam, Layman, Reginaldum, & alios, docet non esse necessarium repeti omnia mortalia distinctè, quando iteratur confessio invalida cum eodem Confessario, sed sufficere in eo casu quod in generali se accuset de omnibus mortalibus, quae in confessione invalida factus fuerat, & in speciali & distinctè declarat illud peccatum, quod tacuit, & sacrilegium ob hoc commissum, & si quae de novo alia habet mortalia; etiam si Confessarius, nec praedictorum peccatorum, aut penitentiae recorderetur. Quia penitens in prima confessione licet invalidè, verè declaravit distinctè, & in specie sua peccata eidem Confessario. Et hic verè injunxit penitenti penitentiam proportionatam, ergo nihil obstat, quò minus suae obligationi satisfaciatur; etiam in generali solum se accusando, & dicendo, Accuso me de omnibus peccatis, quae in confessione invalida tibi aperui, & insuper de illo peccato, quod tacui, de sacrilegio ob hoc admisso, & de novo de hoc, & de hoc peccato. Ex quo inferitur posse optime penitentem, qui diu eidem Confessario confessus est, reiterare uno verbo omnes illas confessiones, dicendo; Accuso me de iis omnibus, quae tibi in aliis confessionibus, & confessus sum. Quod quidem est optimum, & facile remedium, quando habet aliquod scrupulum de defectu aliquo in eis commissio; accusando se simul de illo defectu, si culpabilis fuit.

Sup. hoc lege doctrinam Resolutionum not. seq. & supra in tr. 3. Ref. 112. & 113. & in aliis earum annotationum.

Sup. hoc supra in tr. 3. Ref. 119. §. ult. & si placet lege alias Ref. eius primae not.

Sup. hoc, quod hic docetur, latissime supra in tr. 3. Ref. 35. 36. 37. & 38.

Sup. hoc in tribus prioribus Ref. an. not. praerogativa, & si-gnificanter in Ref. 2. & 3.

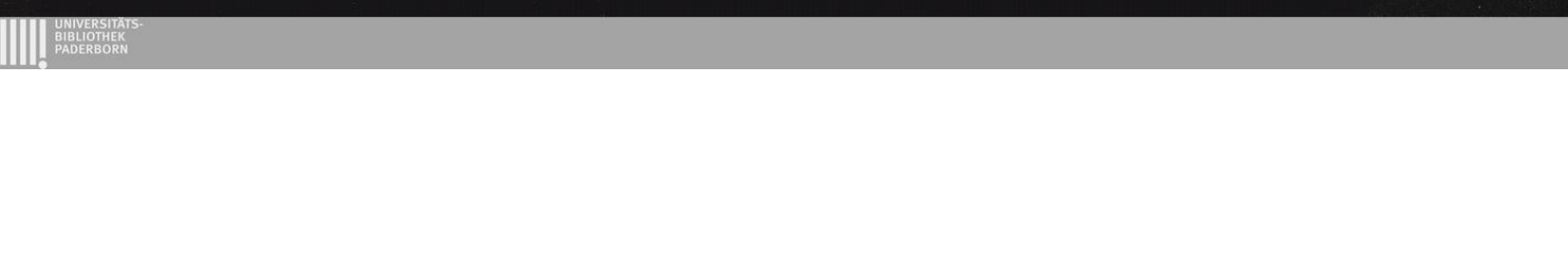
Sup. hoc supra in tr. 3. Refol. 17. §. ult. à lin. 5. ex ref. rectè obser-vat.

RESOL. XVIII.

An pro danda absolutione sufficiat, quod penitens se accuset de peccato veniali in genere? Ex part. 1. tract. 5. & Misc. 5. Ref. 53.

§. 1. **C**Asus est satis practicabilis cum penitentibus idiotis, & etiam cum personis spiritualibus, & illum novissime pertractat Dicastillus *de Sacramento. tom. 2. tract. 8. disp. 9. dub. 9. num. 760.* ubi sic ait: tandem posset aliquis colligere ex dictis non solum in casu necessitatis, sed etiam per se loquendo, confessionem peccati venialis in genere esse per se sufficientem materiam absolutionis in eo, qui solum habet venialia. Respondet Suavius *disp. illa 23. sect. 1. n. 10.* fortasse speculativè, ita esse propter jam dicta, nempe quod peccatum in communi possit esse materia, cum ex alio capite non sit praecipuum consistendi venialia in specie. Probatque tam à simili de eo, qui confitetur tantum verba otiosa, in qua confessione non magis conscientiam suam declarat, quam qui dicit peccasse venialiter: nec magis variat iudicium Confessarii. Nihilominus practice putat negandum hoc esse propter incertitudinem materiae. Ait ergo, licet homo absolute non teneatur specie venialium confiteri, tamen supposito quod vult confiteri, teneri ad exhibendam materiam omnino certam, si possit,

Sup. hoc infra in tr. 7. ex Ref. 4. lege doctrinam §. ult. & supra in tr. 3. §. ult. Ref. 103.

& idèd saltem aliquid veniale in particulari teneri confiteri.

2. Mihi autem illud prius satis probabile apparet, nempe sufficere confessionem illam in genere, etiam si possit veniale in particulari confiteri, quia eo ipso quod probabile sit eam esse materiam sufficientem, & ex alio capite non esse necessariam materiam, non video cur non possit licite eam adhibere tantum. In Sacramentis enim, quæ nullo modo sunt de necessitate salutis, quale est de solis venialibus, in tali casu, non videtur ita necessarium adhibere materiam omninò certam, ut obligetur quis sub culpa maximè mortali. Nam ad hoc, ut quis prudenter operetur, satis est, quod adhibeat materiam probabilem. Hæc autem est valde probabilis.

3. Adde, quòd si hoc speculativè verum est, etiam practicè erit verum. Tunc enim tantum in re mortali dicitur aliquid speculativè quidem verum, sed non practicè, quando id, quod in speculatione consideratur, non potest exhiberi in praxi, quin aliqua contingat variatio. Quando verò omnino invariata potest reduci ad praxim ea ratione, quia consideratur in speculatione, si speculativè verum est, practicè quoque verum conferri debet. Quapropter, cum confessio venialis in genere possit in praxi exhiberi eo modo, quo speculativè censetur sufficiens, erit quoque practicè censenda talis. Huculque Dicastillus.

RESOL. XIX.

An qui cum dolore universaliter se accusat in confessione de venialibus, non determinando peccata in particulari, remaneat absolutus ab omnibus? Ex part. 1. tract. 5. & Misc. 5. Resol. 24.

§. 1. **Q**uestio est practicabilis & curiosa, & nimis doctè examinata à Patre Dicastillo, unde hic per extensum apponam ejus verba, sic itaque asserit de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 6. dub. 17. n. 312. His præmissis, assero, ut peccata venialia de quibus agimus sint materia Sacramenti directè, & sufficienter proposita, non esse necessarium, quod Confessarius, vel ex modo confitendi, aut ex persona confitente aliisve circumstantiis cognoscat quot sint, saltem in confuso, talia peccata, sed satis esse, quod illa confiteatur in communi absque ulla determinatione, ita ut si nec penitens ex sua parte, neque Confessarius ex sua restringant intentionem ad aliqua determinata, omnia ad quæ legitimus dolor se extendit, remittantur. Ratio est, quia nisi necessitas saltem ex præcepto in Sacramento postulet determinatam cognitionem, Sacramentalis virtus ad omnia peccata potest se extendere: sed necessitas Sacramenti Pœnitentiæ comparatione venialium non sic postulat determinatè cognitam multitudinem peccatorum remittendorum: ergo ad illam totam potest se extendere. Utraque præmissa probatur. Primò à simili in Sacramento Eucharistiæ: nam in Sacramento Eucharistiæ, ut diximus loco notato, etiam si quis nesciat quot sint hostiæ consecrandæ sibi propositæ, consecrat omnes quæ continentur, v.g. in pixide: ergo & absolvere potest omnia peccata, quæ continentur in intentione confitentis, etiam si non sciat determinatè aliqua ratione quot sint. Neque enim minus potens est absolutio legitima ad absolvendum quotquot peccata per confessionem in confuso significantur, quam consecratio ad hostias, quotquot confusè in pixide cognitæ continentur: nec minus debet esse determinata materia Eucharistiæ, quæ demonstratur pronomine

Hoc, quam materia absolutionis, quæ determinatur per confessionem: ergo sicut virtus consecratoria se extendit ad omnes hostias consecrandas, poterit se extendere virtus absolutoria ad omnia peccata absolvenda, etiam si in utroque casu non determinatè aliqua ratione cognoscantur quot sint hostiæ consecrandæ, & peccata remittenda.

2. Probatur 2. quia ut concedimus, Sacramentum Pœnitentiæ tunc valet, etiam si non determinetur materia, nec est major ratio peccati unius, quàm alterius: ergo vel omnia, vel nulla peccata remittuntur. Quod valet, omnes quidem supponimus, quòd autem non determinetur materia ad hæc potius, quàm ad illa, debet etiam supponi necessariò, alioquin non esset noster casus, in quo disputamus de confessione, dolore, & intentione in communi, nihil determinando in particulari. Ita ille. Et postquam ad aliquas difficultates respondisset num. 318. sic subdit.

3. Ab his & aliis difficultatibus liberabimur, si dicamus omnia remitti, quotiescumque prædicto modo confitetur homo cum dispositione extendente se ad omnia propter rationes dictas. Atque hoc ipsum habet locum non solum in peccatorum venialium confessione, sed aliquando etiam in mortalibus quoad directam absolutionem, ita ut esse possit, & non rarò casus, in quo peccata mortalia omnia directè absolvantur, quin in particulari specie, aut numero explicentur Confessario, neque Confessarius intelligat, quæ, vel quot sint, quæ penitens subjicit, in quo casu omnia, & singula mortalia (& quidem directè) absolvantur, quod sic probo proponendo prius casum non infrequentem.

4. Aliquis moribundus multis peccatis mortalibus gravatus est, & præsentis Confessario (ut tollamus alias quæstiones de signis datis in absentia) dat tantum signum, quod peccaverit; & velit confiteri nullo explicato particulari peccato, nec in numero, ita ut Confessarius tantum intelligat illum confiteri, quod peccaverit, & doleat, & nihil possit ille amplius explicare: in tali casu danda est illi absolutio, & peccata remittuntur & quidem directè: hoc ultimum de directà absolutione probo: quia absolventur, sed non indirectè: ergo directè. Minorem probo, quia absolutio indirecta alicujus peccati, tunc tantum est, quando absolvendo directè aliquod peccatum, aliud absolvitur consequenter per gratiam remissionis mortalis directè remissiva scilicet illa gratia non patitur secum mortalia; atque adeò cum non sit obex, quia habet (ut suppono) universalem attritionem, gratia confertur, per quam absolutio non solum directè tollit illud, quod datur pro materia, sed reliqua etiam tollit indirectè: In nostro autem casu nullum in particulari datur pro materia directè, sed omnia æqualiter in confuso subjiciuntur: ergo, vel omnia æquè primò remittuntur, cum non sit major ratio, ob quam absolutio cadat directè supra unum, quàm supra aliud, atque adeò, vel confessio erit nulla (quod est falsum) vel omnia æquè primò absolventur; directè quidem, sed non dicta explicitè. Quapropter, si homo ad se redeat, tenebitur suo tempore explicitè species, & numerum peccatorum confiteri, quia licet directè fuerint absoluta, non tamen explicita specie, & numero ad quod etiam tenetur, ut certa doctrina docet.

5. Si ergo absolutio directè cadere potest supra mortalia in confuso dicta, absque eo, quod intelligatur, quæ, & quot sint peccata commissa; pari, imo potiori ratione poterit cadere supra venialia absque eo, quod innotescat Confessario ex aliquo capite, quæ aut quot sint ea peccata. Præsertim, cum in venialibus